

Βρυξέλλες, 17.9.2020
COM(2020) 563 final

2020/0036 (COD)

Τροποποιημένη πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 (ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης**

Στις 4 Μαρτίου 2020 η Επιτροπή ενέκρινε την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 (ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα)¹.

Η πρόταση κανονισμού για τον ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης δέσμης φιλόδοξων δράσεων που εξαγγέλλονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία². Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία εγκαινιάζει μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική για την ΕΕ, η οποία αποσκοπεί στη μετατροπή της ΕΕ σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής της σημερινής και των μελλοντικών γενεών, με μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία με μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου το 2050 και όπου η οικονομική ανάπτυξη θα είναι αποσυνδεδεμένη από τη χρήση των πόρων. Αποσκοπεί επίσης στην προστασία, τη διατήρηση και την ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου της ΕΕ, καθώς και στην προστασία της υγείας και της ευημερίας των πολιτών από κινδύνους και επιπτώσεις που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία επιβεβαιώνει τη φιλοδοξία της Επιτροπής να καταστήσει την Ευρώπη την πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρο έως το 2050.

Η πρόταση αποσκοπεί στην παροχή κατεύθυνσης με την ενσωμάτωση του στόχου της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 στη νομοθεσία και με την ενίσχυση της βεβαιότητας και της εμπιστοσύνης στη δέσμευση της ΕΕ, καθώς και της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

Στην αρχική πρόταση αναφερόταν ότι η Επιτροπή θα παρουσιάσει έως τα τέλη Σεπτεμβρίου 2020 ένα σχέδιο, με εκτίμηση επιπτώσεων, ώστε να καταστεί πιο φιλόδοξος ο ενωσιακός στόχος για τη μείωση, με υπεύθυνο τρόπο, των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ως το 2030 τουλάχιστον στο 50 % με 55 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990 και ότι θα προτείνει να τροποποιηθεί αναλόγως η πρόταση. Αυτό αντικατοπτρίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 και στην αιτιολογική σκέψη 17 της αρχικής πρότασης της Επιτροπής. Το σχέδιο κλιματικών στόχων για το 2030 καταδεικνύει ότι η αύξηση του στόχου μείωσης των εκπομπών στην ΕΕ έως το 2030 σε τουλάχιστον 55 % είναι τόσο εφικτή όσο και επωφελής.

Προκειμένου να επιτευχθεί κλιματική ουδετερότητα στην Ένωση έως το 2050 προτείνεται, συνεπώς, να αυξηθεί ο στόχος της ΕΕ για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030 σε τουλάχιστον 55 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών και των απορροφήσεων. Η παρούσα πρόταση τροποποιεί την αρχική πρόταση της Επιτροπής [COM(2020) 80 final] για να συμπεριλάβει τον αναθεωρημένο στόχο στον ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η αιτιολογική έκθεση της αρχικής πρότασης της Επιτροπής περιγράφει λεπτομερώς τη συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις. Το σχέδιο κλιματικών στόχων για το 2030 δείχνει ότι η αύξηση του στόχου συνεπάγεται προσπάθειες μείωσης των εκπομπών αερίων του

¹ COM(2020) 80 final.

² COM(2019) 640 final.

θερμοκηπίου από όλους τους τομείς και ενίσχυση των απορροφήσεων, κάτι το οποίο πρέπει να καταστεί δυνατό με την εφαρμογή διάφορων πολιτικών. Ως εκ τούτου, έως τον Ιούνιο του 2021 η Επιτροπή θα επανεξετάσει όλα τα σχετικά μέσα πολιτικής, όπως ορίζεται στο άρθρο 2α παράγραφος 2 της πρότασης.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η πρωτοβουλία συνδέεται με πολλούς άλλους τομείς πολιτικής, καθώς όλες οι δράσεις και οι πολιτικές της ΕΕ θα πρέπει να προωθήσουν τη δίκαιη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα και ένα βιώσιμο μέλλον, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική έκθεση της αρχικής πρότασης της Επιτροπής.

Επιπλέον, μετά την έγκριση της αρχικής πρότασης της Επιτροπής, η έξαρση της νόσου του κορονοϊού οδήγησε σε κρίση στον τομέα της δημόσιας υγείας και σε κοινωνικοοικονομικό κλυδωνισμό πρωτοφανούς κλίμακας. Η άνευ προηγουμένου ανταπόκριση της ευρωπαϊκής πολιτικής στη νόσο COVID-19 προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία για την επιτάχυνση της μετάβασης σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και ένα βιώσιμο μέλλον, μετριάζοντας παράλληλα τις σοβαρές επιπτώσεις της κρίσης. Η πρόταση συνάδει με τις ανακοινώσεις για το πρόγραμμα Next Generation EU³ και για έναν ανανεωμένο μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ⁴, στις οποίες η Επιτροπή καθορίζει ένα φιλόδοξο σχέδιο ανάκαμψης με στόχο την καθοδήγηση και την οικοδόμηση μιας πιο βιώσιμης και δίκαιης Ευρώπης για την επόμενη γενιά. Οι ανακοινώσεις καθιστούν σαφή τη δέσμευση περί «μη βλάβειν» όσον αφορά τις φιλοδοξίες μας για το κλίμα και το περιβάλλον, διασφαλίζουν ότι τα χρήματα δαπανώνται σύμφωνα με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και επιταχύνουν τη διττή πράσινη και ψηφιακή μετάβαση με κοινωνικά δίκαιο τρόπο.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση της πρότασης είναι, όπως και για την αρχική πρόταση της Επιτροπής, το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Στην αιτιολογική έκθεση της αρχικής πρότασης της Επιτροπής περιγράφονται λεπτομερώς οι προβληματισμοί σχετικά με την επικουρικότητα και την αναλογικότητα. Οι παρατηρήσεις αυτές εξακολουθούν να ισχύουν και για τις προτεινόμενες τροποποιήσεις, καθώς ένας ενωσιακός στόχος για το σύνολο της οικονομίας μπορεί να τεθεί μόνο σε επίπεδο ΕΕ.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η παρούσα πρόταση τροποποιεί την πρόταση COM(2020) 80 final της Επιτροπής. Η νομική πράξη που επιλέγεται είναι ένας κανονισμός, σε συμφωνία με το μέσο που είχε επιλεγεί για την αρχική πρόταση της Επιτροπής. Η επιλογή αυτή επεξηγείται στην αιτιολογική έκθεση της αρχικής πρότασης της Επιτροπής.

³ COM(2020) 456 final.

⁴ COM(2020) 442 final.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Στην αιτιολογική έκθεση της αρχικής πρότασης της Επιτροπής περιγράφονται λεπτομερώς οι διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως η δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε, η εκδήλωση με τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών που διοργάνωσε η Επιτροπή κατά την προετοιμασία της ανακοίνωσης «Καθαρός πλανήτης για όλους»⁵ και η δημόσια εκδήλωση του Ιανουαρίου 2020 σχετικά με την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας — του ευρωπαϊκού νόμου για το κλίμα.

Επιπλέον, κατά την κατάρτιση του σχεδίου κλιματικών στόχων για το 2030, η Επιτροπή πραγματοποίησε δημόσια διαβούλευση από τις 31 Μαρτίου έως τις 23 Ιουνίου 2020, λαμβάνοντας περισσότερες από 4 000 απαντήσεις από ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων μερών. Συνοπτική έκθεση⁶ παρουσιάζει με συντομία τις δραστηριότητες διαβουλεύσεων σχετικά με το σχέδιο.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν διεξοδική ανάλυση⁷ για την υποστήριξη της ανακοίνωσης «Καθαρός πλανήτης για όλους». Στην ανάλυση διερευνάται ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να επιτευχθεί κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, με την εξέταση όλων των βασικών οικονομικών τομέων, συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας, των μεταφορών, της βιομηχανίας και της γεωργίας. Η εν λόγω αξιολόγηση και η αποτίμηση της στρατηγικής της ΕΕ για την προσαρμογή (2018) υποστηρίζουν την αρχική πρόταση της Επιτροπής, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στην αιτιολογική έκθεση της εν λόγω πρότασης.

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις της πρότασης αφορούν τον στόχο της ΕΕ για καθαρή μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου έως το 2030. Όσον αφορά την αύξηση του στόχου αυτού, η Επιτροπή διενήργησε εκτίμηση επιπτώσεων⁸, η οποία συνοδεύει το σχέδιο κλιματικών στόχων για το 2030.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Στην αιτιολογική έκθεση της αρχικής πρότασης της Επιτροπής περιγράφονται λεπτομερώς οι προβληματισμοί σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Οι δημοσιονομικές επιπτώσεις παρουσιάζονται στο νομοθετικό δελτίο της αρχικής πρότασης της Επιτροπής και δεν επηρεάζονται από την παρούσα τροποποίηση.

⁵ COM(2018) 773 final.

⁶ SWD(2020) 178

⁷ Λεπτομερής ανάλυση προς υποστήριξη της ανακοίνωσης COM(2018) 773 της Επιτροπής, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/com_2018_733_analysis_in_support_en_0.pdf

⁸ SWD(2020) 176

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στις διατάξεις της αρχικής πρότασης για έναν ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα αφορούν τη συμπερίληψη νέου στόχου της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030 στο άρθρο 2α παράγραφος 1 της πρότασης. Η τροποποιημένη διάταξη αντικαθιστά το άρθρο 2 παράγραφος 3 της αρχικής πρότασης, το οποίο καθορίζει τη διαδικασία που οδήγησε στην παρούσα τροποποίηση.

Το άρθρο 2α παράγραφος 2 της αναθεωρημένης πρότασης εξαγγέλλει διαδικασία επανεξέτασης της νομοθεσίας της Ένωσης για την υλοποίηση του στόχου για το 2030, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 4 της αρχικής πρότασης, το οποίο μεταφέρεται στο νέο άρθρο 2α όπου έχει προστεθεί αναφορά στον νέο στόχο για το 2030.

Το άρθρο 1 της αρχικής πρότασης τροποποιείται επίσης ώστε να συμπεριλάβει αναφορά στον νέο στόχο για το 2030 σε σχέση με το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τον ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα, και οι αντίστοιχες αιτιολογικές σκέψεις έχουν προσαρμοστεί.

Τροποποιημένη πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 (ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα)**

Η πρόταση COM(2020) 80 της Επιτροπής τροποποιείται ως εξής:

- 1) Η αιτιολογική σκέψη 17 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωσή της με τίτλο “Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία”, η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της “Ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030 — Επενδύουμε σε ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον προς όφελος των πολιτών μας”⁹, αξιολόγησε τον στόχο της Ένωσης για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030 βάσει μιας ολοκληρωμένης εκτίμησης επιπτώσεων και λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυσή της για τα ενοποιημένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα που υποβάλλονται στην Επιτροπή σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁰. Υπό το πρίσμα του στόχου κλιματικής ουδετερότητας για το 2050, έως το 2030 θα πρέπει να μειωθούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και να ενισχυθούν οι απορροφήσεις, έτσι ώστε οι καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, ήτοι οι εκπομπές μετά την αφαίρεση των απορροφήσεων, να μειωθούν στο σύνολο της οικονομίας και σε εγχώριο επίπεδο κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Ο νέος αυτός στόχος της Ένωσης για το κλίμα για το 2030 αποτελεί επακόλουθη επιδίωξη για τους σκοπούς του άρθρου 2 σημείο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και, συνεπώς, αντικαθιστά την επιδίωξη για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου για το 2030 σε επίπεδο Ένωσης, που ορίζεται στο εν λόγω σημείο. Επιπλέον, η Επιτροπή θα πρέπει, έως τις 30 Ιουνίου 2021, να αξιολογήσει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να τροποποιηθεί η σχετική νομοθεσία της Ένωσης για την εφαρμογή του κλιματικού στόχου για το 2030 προκειμένου να επιτευχθούν οι εν λόγω καθαρές μειώσεις εκπομπών.»

- 2) στο άρθρο 1 δεύτερο εδάφιο, προστίθεται η ακόλουθη φράση:

«Καθορίζει επίσης έναν δεσμευτικό ενωσιακό στόχο για καθαρή μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030.»

- 3) στο άρθρο 2, οι παράγραφοι 3 και 4 διαγράφονται·

- 4) παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 2α:

«Άρθρο 2α

⁹ COM(2020) 562

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).

Κλιματικός στόχος για το 2030

1. Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, ως δεσμευτικός κλιματικός στόχος της Ένωσης για το 2030 τίθεται η μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (εκπομπές μετά την αφαίρεση των απορροφήσεων) κατά τουλάχιστον 55 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990 έως το 2030.
 2. Έως τις 30 Ιουνίου 2021 η Επιτροπή επανεξετάζει τη σχετική νομοθεσία της Ένωσης προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος που ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 και εξετάζει το ενδεχόμενο λήψης των αναγκαίων μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης νομοθετικών προτάσεων, σύμφωνα με τις Συνθήκες.»
- 5) το άρθρο 3 παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «2. Η πορεία ξεκινά από τον κλιματικό στόχο της Ένωσης για το 2030 που ορίζεται στο άρθρο 2α παράγραφος 1.»

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος